

ชวนคุยเรื่องสหกรณ์สปป.ลาว

เกริ่นนำ

ราวกลางเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา ทีมงานสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ (สว.สก.) ได้รับเชิญจากสำนักงานสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ สาขาภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (ICA-AP) ให้ไปร่วมประชุมสัมมนาระดับชาติที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยหัวข้อประชุมเป็นเรื่อง “การสร้างระบบสหกรณ์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” โดยหน่วยงานเจ้าภาพ ICA มีจุดมุ่งหมายที่จะให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีจากสหกรณ์ในประเทศต่างๆ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคประชาชนและภาคสหกรณ์ที่เพิ่งริเริ่มให้มีขึ้นตามประกาศนายนกรัฐมนตรี ได้นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสหกรณ์อย่างเหมาะสม

ในส่วนของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ทาง ICA-AP ได้เชิญให้ไปนำเสนอแนวคิดตัวแบบธุรกิจ Farmer Shop เพราะเห็นว่าเป็นนวัตกรรมสำหรับตัวแบบธุรกิจสหกรณ์ที่ได้นำเอาแนวคิด

การบริหารจัดการโซ่อุปทานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคซึ่งเป็นแนวทางที่จะช่วยลดจุดอ่อนและอุปสรรคและเปิดโอกาสการแข่งขันในเชิงธุรกิจของสหกรณ์ภายใต้ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มี

การแข่งขันสูง

เกี่ยวกับความช่วยเหลือของ ICA-AP ที่มีต่อสปป.ลาว

ICA-AP ได้ให้ความช่วยเหลือแก่กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตั้งแต่ทศวรรษที่ผ่านมา โดยมุ่งไปที่การเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร ผ่านการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2552 ได้ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวผ่านกลไกการฝึกอบรมและจัดประชุมในกลุ่มแม่เหิงลาว อีกทั้งได้เชิญเจ้าหน้าที่กระทรวงกสิกรรมและ ป่าไม้ (MAF) เข้าไปมีส่วนร่วมใน

การอบรมเรื่องการจัดการการผลิตให้มีคุณภาพและรณรงค์ให้แกนนำสหกรณ์มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชนบทและพัฒนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แม่หญิงลาวในชนบท

ในที่ประชุมรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ในเอเชียแปซิฟิกครั้งที่ 9 ดร. Phouang Parisak Pravongviengkham ผู้ช่วยรัฐมนตรีฝ่ายเกษตรและป่าไม้ได้เข้าร่วมประชุมที่จัดขึ้นในประเทศไทย และเห็นชอบที่จะให้ความสำคัญกับการใช้สหกรณ์เป็นกลไกในการพัฒนาการเจริญเติบโตในทุกภาคส่วนเศรษฐกิจในชนบทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

จุดมุ่งหมายของการประชุม

ICA-AP ได้วางกรอบแนวทางการประชุมภายใต้หัวข้อเรื่อง “Building up Co-operatives system in Laos” เพื่อเป็นไปตามข้อตกลงที่จะให้ความช่วย

เหลือในการพัฒนาความยั่งยืนโดยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในชนบทผ่านกลไกของสหกรณ์ การประชุมจะได้สานต่อความก้าวหน้าในการวางกรอบแนวทางการพัฒนาสหกรณ์ตามประกาศนายนกรัฐมนตรีในเรื่องสหกรณ์ (Prime Minister Decree on Cooperatives) โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ การผลักดันการให้เกิดการจัดตั้งระบบสหกรณ์ผ่านกลไกของการพัฒนากฎหมายและนโยบายรัฐ

สนับสนุนด้านเทคนิคในการยก ร่างกฎหมายและการกำหนดนโยบายรัฐ การประชุมระดมความคิดเห็นจะครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับในภูมิภาคและระดับท้องถิ่นโดยใช้ประสบการณ์จากประเทศเพื่อนบ้าน และประสบการณ์จาก DGRV, ICA, IDACA และ ILO

MAF นำเสนอ รายงานสรุปสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการสหกรณ์ที่

น่าสนใจ คือ ประเทศลาว มีเกษตรกร 75% ของประชากรทั้งประเทศ เคยมีสหกรณ์มาก่อนแต่ประสบความล้มเหลวในปัจจุบันเมื่อรัฐบาลเล็งเห็นว่าสหกรณ์มีความสำคัญที่จะมาช่วยยกระดับเศรษฐกิจภาคการเกษตร ที่มีสัดส่วน 35% ของ GDP ของประเทศ ในปี 2012 จึงได้จัดตั้งกรมส่งเสริมกิจการและสหกรณ์ขึ้น และตามประกาศ Prime Minister Decree on Cooperatives ปัจจุบันมีสหกรณ์ที่จดทะเบียนแล้ว 6 สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร 2,000 กลุ่ม

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย (CLT) ซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในเรื่องสหกรณ์ในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง จะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องของการพัฒนาระบบสหกรณ์ในประเทศลาว

ในการประชุมครั้งนี้จะได้นำแนวคิดเชิงบูรณาการที่จะนำไปสู่การยกระดับการพัฒนาในส่วนของโครงสร้างและระบบธุรกิจสหกรณ์ในอีกระดับหนึ่ง จึงจะได้มีการระดมความคิดเห็นในเรื่องของเครือข่ายคุณค่า ซึ่งก่อให้เกิดการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค โดยได้นำเอานวัตกรรมตัวแบบธุรกิจรูปแบบใหม่ “Farmer Shop Business Model” ซึ่งได้สร้างสรรค์โดยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ประเทศไทย โดยมุ่งหวังที่จะให้ผู้แทนรัฐบาล และนักสหกรณ์ที่เข้าร่วมประชุมได้ตระหนักเห็นความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาในแบบองค์รวม นอกจากนั้น ยังจะเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดความร่วมมือ

เวทีการสร้างระบบสหกรณ์ใน สปป.ลาว

มีระหว่างไทยและลาวในการประชุม
ครั้งนี้

IDACA ซึ่งได้ทำงานอย่างใกล้ชิด
กับ MAF และชุมชนเกษตรกรในประเทศ
ลาวเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผ่าน
กลไกของระบบธุรกิจสหกรณ์ IDACA
นำเอาประสบการณ์ที่หลากหลายใน
ญี่ปุ่นมาเพิ่มสีสันในการประชุม

DGRV ได้ทำงานร่วมกับ
สปป.ลาว ในการยกระดับการพัฒนา
เศรษฐกิจแก่เกษตรกร SMEs ตลอด
จนการพัฒนากรอบของกฎหมายเพื่อที่
จะให้การสนับสนุนสหกรณ์และการจัด
ตั้งสหกรณ์การเกษตร โดยเน้นไปที่การ
สร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรของสมาชิก
ได้แก่ ธนาคารหมู่บ้าน เครดิตยูเนียน
และกลุ่มออมทรัพย์ จะได้มาร่วมแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ในครั้งนี้ด้วย

ผู้อำนวยการ ICA-AP และ ผู้
อำนวยการ ILO จากประเทศไทย ร่วม
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องของการ
พัฒนาสหกรณ์ในครั้งนี้ด้วย

ข้อสรุปการประชุม

การประชุมประกอบด้วย ผู้เข้าร่วม
ประชุมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐกระทรวงกสิกรรม
ป่าไม้ ผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ
กระทรวงอุตสาหกรรม ธนาคารแห่งชาติ
ลาว ประธานสหกรณ์ และผู้นำเกษตรกร
เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น 50 คน โดยมี
ประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

ที่ประชุมเห็นชอบที่จะให้มีการ
เรียนรู้จากประสบการณ์ของประเทศเพื่อน
บ้าน เช่น กรณีของการพัฒนาหลักสูตร
การเรียนการสอนในโรงเรียน น่าจะไป
ศึกษาที่มาเลเซีย ส่วนเรื่องการยก

กฎหมาย และการวางกรอบนโยบาย
รัฐ DGRV จะให้การสนับสนุนที่จะมีการ
ประชุมเชิงปฏิบัติการกับประเทศเพื่อน
บ้าน โดยเฉพาะประเทศไทย (กำหนด
ไว้ปลายเดือนพฤศจิกายน 2557)

ควรมีการทำ Based line Survey
และวิจัย เพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลในการ
ยกร่างกรอบทิศทางการพัฒนาสหกรณ์
ที่ประชุมได้ตั้งข้อสังเกตถึงแนวทางการ
พัฒนาอย่างบูรณาการระหว่างกระทรวง
ที่เกี่ยวข้องที่จะไม่มีการทำงานทับซ้อน
กัน เช่น กรณีกระทรวงกสิกรรมและป่า
ไม้ กระทรวงอุตสาหกรรม และธนาคาร
แห่งชาติลาว ซึ่งมีข้อสรุปว่า ควรมีคณะ
กรรมการระดับชาติ มีกรอบทิศทางการ
พัฒนาสหกรณ์ และควรเชิญกระทรวง
ศึกษาธิการเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

ที่ประชุมเห็นว่าควรสมัครเป็น
สมาชิก ICA-AP เพื่อมีโอกาสเข้าร่วม
เวทีประชุมวิชาการและหลักสูตรอบรม
ต่าง ๆ ที่ ICA-AP สนับสนุนทั้งด้าน
วิชาการและงบประมาณ เพื่อนำความ
รู้ที่ได้ไปพัฒนาสหกรณ์

ที่ประชุมมีความเห็นว่า ควรปรับ
โครงสร้างระบบธุรกิจของประเทศโดยนำ
ความรู้ของการจัดการโซ่อุปทานมาใช้เพื่อ
ให้เกิดความเป็นธรรมและความยั่งยืน

ข้าราชการระดับสูงของ สปป. ลาว ให้ความสนใจมาศึกษา ดูงานวันสังคมสุขใจ

ภายหลังสิ้นสุดการประชุม สถาบัน
วิชาการด้านสหกรณ์ได้เชิญข้าราชการระดับ
สูง ประกอบด้วย รองอธิบดีกรมส่งเสริม

คณะข้าราชการระดับสูง สปป.ลาวเยี่ยมชมงานวันสังคมสุขใจ

คณะข้าราชการระดับสูง สปป.ลาวเยี่ยมชมตลาดสุขใจ

ที่ผ่านมา โดยการประชุมครั้งนี้ทางทีมงานสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ นำโดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากร ในการจัดการความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดตั้งตลาดเกษตรกรให้ยั่งยืน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 78 คน จาก 78 สหกรณ์ทั่วประเทศ

ในการนี้ทางข้าราชการสาธารณสุข ประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและเห็นประโยชน์ในการจัดตั้งตลาดเกษตรกรในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในวาระต่อไป

คณะข้าราชการระดับสูง สปป.ลาวเข้าร่วมสังเกตการณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดตั้งตลาดเกษตรกร

คณะข้าราชการระดับสูง สปป.ลาวร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อำนวยการสว.สก.และเครือข่าย ณ โรงแรมสวนสามพราน

สหกรณ์ รองอธิบดีฝ่ายวางแผน หัวหน้างานกรมส่งเสริมสหกรณ์ บุคลากรของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ และเจ้าหน้าที่ DGRV สปป.ลาว เข้าร่วมศึกษาดูงานวันสังคมสุขใจ ณ โรงแรมสวนสามพราน ซึ่งมีภาคีทั่วประเทศร่วมจัดงานขึ้นเมื่อวันที่ 29-30 พฤศจิกายน 2557

ข้าราชการ สปป.ลาว ร่วมสังเกตการณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดตั้งตลาดเกษตรกร

ในการมาเยือนไทยคราวนี้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดตั้งตลาดเกษตรกร (Farmers' Market) ที่ทางสำนักพัฒนาธุรกิจ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน

สรุป
นี่เป็นอีกโอกาสหนึ่ง ที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์จะได้ดำเนินการโครงการความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียน สำหรับการผนึกกำลังความร่วมมือในการนำคุณค่าสหกรณ์สู่การพัฒนา เพื่อการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในสังคมโดยใช้หลักสหกรณ์วิธีการสหกรณ์ต่อไป

